Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen Hausjärvi-Sipoo ympäristövaikutusten arviointiselostus / lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle

Ympäristöterveysjaosto 29.08.2024
2720/11.05.00.00/2023

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Maarit Lönnroth
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Pornaisten, Porvoon ja Sipoon terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Hausjärven Puujaalta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevalle Anttilan sähköasemalle. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 12.8.2024. Lausunnon antamiselle myönnettiin lisäaikaa 30.8.2024 saakka. Asian diaarinumero on **UUDELY/2145/2023**.

Arviointiselostus on nähtävillä osoitteessa:
www.ymparisto.fi/FingridHausjarviAnttila400kvYVA

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ovat muun muassa asumisviihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset voimajohtoreitin läheisyydessä, koronamelu, sähkö- ja magneettikentät sekä maiseman muutokset. Tehtyjen tarkastelujen perusteella uusi voimajohto ei aiheuta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (STMA 1045/2018) raja-arvoja ylittävää magneettikenttää. Koronailmiön aiheuttama ääni ei ylitä melun ohjearvoja, mutta ääni voidaan kokea voimajohdon välittömässä läheisyydessä häiritsevänä.

Vaikutuksia syntyy sekä voimajohdon rakentamisen että sen käytön aikana. Rakentamisen aikaisia väliaikaisia haittoja asumisviihtyvyydelle voi aiheutua esimerkiksi työmaaliikenteestä, työkoneista, materiaalien kuljetuksista, melusta, pölystä ja tärinästä. Merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat rakentamisen aikaisista tilapäisistä häiriöistä. Vaikutukset ovat paikallisia ja painottuvat voimajohtoalueen välittömään läheisyyteen (alle 100 metriä). Vaikutusten merkittävyyteen vaikuttaa voimajohtoreitin varrelle sijoittuvan asutuksen (asuin- ja lomarakennukset) määrä.

Porvooseen, Sipooseen ja Pornaisiin sijoittuvalla jaksolla 3 uusi voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle samaan maastokäytävään. Alueella on jonkin verran potentiaalisia haitankärsijöitä ja häiriintyviä kohteita kuten vakituista asutusta tai loma-asutusta. Alle 100 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta sijoittuu 13 asuin- ja kolme lomarakennusta. Voimajohdon lähialueelle (100–300 metrin etäisyydelle) sijoittuu 80 asuin- ja 20 lomarakennusta. Voimajohto sivuaa Metsäkylän, TapiolaBrusasin, Anttila-Merilän ja Vilonojan kyläalueita, joissa on eniten asutusta. Vermijärven loma-asutuksen kohdalla

voimajohtoreittiin on tehty puolen vaihto. Yksi asuinrakennus sijoittuu alle 50 metrin etäisyydelle Anttilan sähköaseman suunnittelualueesta. Uuden voimajohdon heikentävä vaikutus asumisviihtyvyyteen ja elinoloihin on kokonaisuutena kohtalainen.

Arviointiselostuksen mukaan voimajohto ei aiheuta terveydensuojelulain tarkoittamia vaikutuksia, vaan kyseessä ovat voimajohdon synnyttämien sähkö- ja magneettikenttien epäillyt terveysvaikutukset. Pelkoja sähkö- ja magneettikenttien terveyshaitoista on vaikea lieventää, koska vaikutukset koetaan yksilöllisesti ja pelot perustuvat usein jo pitkän ajan kuluessa syntyneisiin käsityksiin ja kokemuksiin. Voimajohdon aiheuttamien fysikaalisten vaikutusten (sähkömagneettiset kentät ja melu) osalta raja- ja ohjearvot eivät ylity. Voimajohdon sijoittaminen mahdollisimman kauas asutuksesta lieventää näitä vaikutuksia. Sähkömagneettisia kenttiä voidaan tarvittaessa pienentää myös voimajohdon johtimien vaihejärjestyksen optimoinnilla.

Voimajohtopylväiden vaikutus maa- ja kallioperään on yleensä paikallista ja vähäistä. Voimajohtoreitin jakso 3 sijoittuu Pornaisten Järvenpääntieltä Anttilaan alueella, jossa happamien sulfaattimaiden esiintyminen on mahdollista. Näillä alueilla rakennustöistä voi aiheutua maaperän ja vesistöjen happamoitumista ja haitallisten metallien liukenemista maaperästä. Fingrid Oyj on laatinut sulfaattimailla toimimisesta ohjeet, joiden mukaisesti suunnittelussa ja rakentamisessa toimitaan, ja siten estetään ympäristöä happamoittavat vaikutukset pylvästyypistä riippumatta.

Jakson 3 osuudella Soinila-Anttila voimajohtoreitin läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita. Voimajohdon rakentamisella ei ole merkittäviä vaikutuksia luokiteltuihin pohjavesialueisiin tai vedenottoon, eikä pohjaveden muodostumiseen tai sen laatuun.

Hankkeesta ei arvioida kohdistuvan pintavesiin merkittäviä vaikutuksia perustuen olemassa olevan maastokäytävän levennykseen ja ylitettävien uomien arvioituun luonnontilan muuttuneisuuteen.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiasta huomautettavaa.

Pykälä tarkastetaan heti.